

لزوم تطابق دین با علم و عقل

حضرت عبدالبهاء می‌فرمایند:

«دین و علم توأم است از یکدیگر انفکاک ننماید. و از برای انسان دو بال است که بآن پرواز نماید جناح واحد کفایت نکند. هر دینی که از علم عاریست عبارت از تقلید است و مجاز است نه حقیقت.»

همچنین: «رؤسای ادیان امروز گمان می‌کنند که دین عبارت از تقلید آباء و اجداد است لهذا هر قومی تشبث به تقلید نموده آن را حقّ می‌داند و این تقلید چون حقیقت نیست لهذا مخالف با یکدیگر است و از این سبب اختلاف و عداوت بین بشر حاصل شده. زیرا همچنین گمان می‌کنند که دین مخالف علم است و عقائد دینیّه را تفکر و تعمّقی لازم نیست و تطبیق به عقل و علم جائز نه زیرا عقل و علم مخالف دین است. لهذا عقائد دینیّه باید مجرد عبارت از صرف تلقین رؤسای روحانی باشد و آن چه آنان بگویند باید معتقد شد ولو مخالف علم و عقل است... ملاحظه در ملل عالم فرمایید چگونه غرق در تقلید و اوهامند. یکی عبادت وهم میکند یکی خدایی در عقل جزئی خود تصوّر نماید و آن را عبادت می‌کند و حال آن که آن چه در عقل گنجد آن تصوّر است یکی عبادت آفتاب می‌کند دیگری عبادت شجر و حجر در ازمنهء قدیمه بسیاری عبادت باد می‌کردند عبادت دریا می‌کردند عبادت گیاه می‌کردند. اینها جمیعاً تقلید است جمیعاً مخالف علم و عقل است و این اختلاف را سبب نزاع و جدال و قتال می‌نمودند. پس انسان باید از جمیع تصوّرات و تقلید آباء و اجداد عاری و بری باشد. مقصد اینست که بدانید خدا علم و عقل را خلق کرده تا میزان فهم باشد نباید اینچنین قوه ای را که موهبت الهی است معطل و معوق کنیم جمیع امور را باید به آن موازنه نماییم. زیرا دین را عقل ادراک می‌کند اگر انسان عقل نداشته باشد دین را چگونه می‌فهمد این مشهود و واضح است که عقل و علم لازم است.»